

Momenty z účetního dějepisů

{u příležitosti oslav 70. výročí vzniku VŠE v Praze}

prof. Ing. Miloslav Janhuba, CSc.

momenty I.

PRASTARÉ ZPRÁVY

Historie účetnictví

- sahá hluboko do minulosti, některé prameny uvádějí existenci hospodářských záznamů již před cca šesti tisíci lety.
- Rozvoj účetnictví šel ruku v ruce s rozvojem hospodářských aktivit člověka, obchodu a peněžnictví.

Literatura obvykle uvádí jako jednu z nejstarších *legislativních* zmínek o účetních záznamech **Hammurabiho zákoník** (Sumerská říše cca 1800 př. n. l.), který obsahuje povinnosti dokumentovat všechny provedené obchody a vést archivy dokumentů a smluv.

Uskutečňování záznamů

- o hospodaření bylo nezbytné rovněž kontrolovat. Vedle vlastních účetních písařů se tak etabluje vrstva „dohlížitelů – kontrolorů“, jejichž úkolem je zajistit jak soustavnost a nepřetržitost vedení záznamů, tak také jejich správnost.

Prísaha staroegyptského revizora účtů kolem r. 300 př. n. l. (Nová říše, dyn. Ptolemaiská)

„Byv ustanoven účetním revizorem, přísahám,
že budu jednat podle předpisů a spravedlivě, že
ani sám nic nezpronevěřím, ani to nebudu trpět
jinému. Kdybych zpozoroval, že se někdo
dopustil zpronevěry, oznámím to téhož dne
nebo nejpozději příští den.“

přel. Hugo Raulich

momenty II.

STARÉ ZPRÁVY

POČÁTEK NOVOVĚKU

- O tom, jak by měl vést svoje účty obchodník na konci 15. století, nás komplexně instruuje

PRVNÍ TIŠTĚNÁ UČEBNICE ÚČETNICTVÍ NA SVĚTĚ,
vydaná roku 1494 v italských Benátkách
{autor *M. Luca Pacioli* (1445-1517)}

*Tractatus XI. particularis, de computis et
scripturis*

[Samostatné, 11. pojednání, o počtech a zápiscích.]

POČÁTEK NOVOVĚKU

- Luca Pacioli napsal a 1494 vydal matematickou učebnici *Summa de arithmetica, geometria, proporcii et proporcionalita*, do jejíž první části (arithmetica) zařadil dříve uvedené pojednání 11.
- Příslušná kapitola v knize *Summa* se jmenuje „Použití matematiky v praktickém životě“ a obsahuje mj. pojednání o směnkách, o společnostech, o pracovních smlouvách, o účetnictví, o kursech měn, poplatcích a tarifech.

L. Pacioli a Quidobaldo di Montefeltro

obraz připisován J. di Barbari 1491, dnes v Milánu

*Ad Illustrissimum Principem Sui. Ewaldum Urbini Ducē. Sentis se
retrahere. Durantis Comitum. Grece latinisq; literis. & mathisimum. & Ma
thematicis discipline cultorem formentissimum. Fratris Luce de Burgo san
cti Sepulchri. & dinis mino. & sacre Theologie Magistri. In artes arith
metice. & Geometrie. Prefatio.*

A quantita Magnanimo Duca:

est nobile & excellere cosa debet moli philosophi per que
sto libro giudicata ala substantia para: cōdessa coeterna.
Perche bano cognoscito per verū modo alcuna cosa
in rerū natura senza lei nō potere existere. per la qual co
sa de lei tēdo (cō lauto de colui che li nostri sensi reggi)
tractare: non debet per alii p̄lchi & amichi philosophi
nonne sia copiosamente tractato: in theotica & pratica.
Ma per che loz vici già ali tempi nostri sonno mol
to obiscuri: & amoli male ap̄el: & ale pratiche vulgari ma
le applicari: viche i loro operationi molto varian: & con
gerandi elaboriosi affanni metrano in operati de numeri cōmo de misure: unde di
lei parlando non intendo se non quāto che ala pratica & operare sia melior: melo
randoci scōdo duogbi oportuni ancoz la theotica: causa de tale operare: si de nu
meri cōmo de geometria. Ma prima accio meglio q̄llo che sequita se habia app̄el
dere: esta quantita dūid ireno scōdo el nostro proposito: edūidendola acalcum suo
membro asseguaremo sua propria & vera distinctione & descriptione. E alora poi se
quira quello che Arist. dicit in secundo post. Lūc enī magis scītur aliquid cum
babeat suū quid est &c.

*Distinctiones & qualis differere & continere quantitas: articulus primus prime
distinctionis.*

Sco addō. La quantita effere immediate bñembor: cioè continua & discreta.
La continua & quella sc̄dūi parti sonno copulare & gionte a certo termine
cōmune: cōme sonno legni: ferro: & laca &c. La discreta ouer amete nume
ro: & q̄lla sc̄dūi parti nō sonno gionte ad alcuno termine cōmune: cōmo e. 1. 2. 3. &c.
Diche prima dela discreta: cioè del numero: & poi dela continua cioè geometria: quā
to alo intento aspecta chiaramente tractaremo.

Distinctio numeri propriū: articulus secundus.

Numero: e (secundo cōmune philosophāte) vna multitudinē de vnīs cō
posita: et cū vnā nō e numero: ma ven principio de cōmuni numero: cō
q̄lla mediate laq̄le ogni cosa cōtinet effere vna. E scōdo dixerūt Boetio i
sua musica: & la vna cūcū nūero i potētia: & passū i la sua arithmetica. Re
gina e fondamento dogni numero lapella. Laqual p̄ia magnificandola in le cose na
turali fūisse in quello che fa de vnitatē & vno. Omne quod est: ideo est: quia vnum nu
mero est. Ene ancora el numero in infiniti membra diuiso: per quel che cō Arist.
dicit: cioè. Biquid infinitum est: numerus est. E per la terga p̄tatione del seprimo de
Euclide: la sua serie in infinito potere procedere: et quocūq; numero dato: dari pōt
maior: vnitatem addendo. Ma noi pigliaremo quelle parti a noi p̄ia note & accomo
date. E pero dico con gl'altri alcuno effere primo: cōe quello che solo ala vna & nu
merato: non ha altro numero: che integralmente aponto lo paria. Altro & ditto cō
posto: cōe quello che da altro numero e mēsurato: ouero numerato. Exemplū primi
cōmo. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. &c. Exemplū secūdi. Cōmo. 4. dicit do lo misura & numerat: 8.
dicit. 2. 4. 6. 8. &c. & simile: nūi sōno vni numeri compositi: nō solo che continuo

Sūma de Arithmetica Geo- metria Proportioni ⁊ Pro- portionalita.

Continentia de tutta lopera.

De numeri e misare in tutti modi occurrenti.
Proportioni e proportionalita anotitia del. 5.º de Eucli-
de e de tutti li altri soi libri.
Chiani ouero euidentie numero. 13. p. le q̄nta conti-
mue. proportionali del. 6.º e. 7.º de Euclide extratte.
Tutte le pti del algorismo: cioe releuare. ptir. multi-
plicar. sumare. e sottrare cō tutte sue pue i sani e rot-
ti. e radici e progressioni.
De la regola mercantescia ditte del. 3. e soi fōdamen-
ti con casi exemplari per c.^o m.^o 8. 5. guadagni: perdis-
te: transportationi: e inuestite.
Partir. multiplicar. summar. e sottrar de le proportio-
ni e de tutte sorti radici.
De le. 3. regole del catayni ditte positiōe e sua origie.
Euidentie generali ouer conclusioni n.º 66. absoluere
ogni caso che per regole. ordinarie nō si podesse.
Tutte sorte binomij e recisi e alire linee irrationali del
decimo de Euclide.
Tutte regole de algebra ditte de la cosa e loz fabri-
che e fondamenti.
Compagnie i tutti modi. e loz partire.
Socide de bestiami. e loz partire
Fitti: pesciōi: cottimi: liuelli: logagioni: egodimenti.
Baratti i tutti modi semplici: composti: e col tempo.
Cambi reali. secchi. fittitij. e diminuti ouer comuni.
Meriti semplici e a capo danno e altri termini.
Resti. saldi. sconti. de tempo e denari. e de regare a un
di piu partite.
Ori. argenti. el loro affinare. e carattare
Molti casi e ragioni straordinarie varie e diuerse a
tutte occurrentie commō nella sequente tauola ap-
pare ordinatamente de tutte.

Ordine a saper tener ogni cōto e scripture e del qua-
derno in vinegia.

lari e altri dependenti.

E molte altre cose d. grandissimi piaceri e frutto cō-
mo diffusamente per la sequente tauola appare.

Původní označení
pozdějšího Traktátu 11.

momenty III.

ÚČETNÍ DĚJEPIS ZEMÍ ČESKÝCH

Jedna z nejstarších archivních památek účetnictví v Čechách

Purkrabské účty novohradského panství rožmberského za (havelský) berní půlrok 1390/91

- Účty (přehledy) jsou tři příjmové a jedenáct výdajových; byly vedeny latinsky, měnou je pražský groš;
- účetní písař se jmenoval Jan, odpovědným předkladatelem vyúčtování byl purkrabí Jan, rytíř Zúbko ze Samosol a Budislavi.
- V účtech jsou vesměs římské číslice;
- Na konci je dopsána „ověřovací doložka“ krumlovského děkana, potvrzující správnost konečného přebytku (dluh purkrabího vůči vladaři Oldřichu z Rožmberka)

účet „výplaty mezd“

[illegible]

Jan Kručovský, „custodi apum“ – včelař 18 grošů

„Summa huius
40 S 49 g“

Zubco purgravius nouicasteri hinc rationem coram dno decano in presentia
olim d. Johannis anno XC. primo fer. VI. die Ostensionis reliquiarum Prag.
de censu sancti Galli anni XC. et aliis superius in hac ratione contentis
in qua quidem ratione sic per eum habita d. Henrico. ipse Zubco mansit
in ipso ff. 28 g 3 d debitorie obligatus.

ověřovací doložka
krumlovského děkana

Zubco purgravius Novi Castri habuit rationem coram domino decano in
estuario olim d. Johannis anno XC. primo fer. VI. die Ostensionis
reliquiarum Pragensium de censu s. Galli anni XC. et aliis superius in
hac ratione contentis; in qua quidem ratione sic per eum habita d.
Henrico ipse Zubko mansit in 9 S 28 g 3 d debitorie obligatus.

Učebnice účetnictví, zcela česky
psané teprve v 60. letech 19. stol.

průkopník *Antonín Skřivan*

KUPECKÁ BIBLIOTÉKA.

Kniha druhá.

Nauka o kupeckém účetnictví.

Díl první.

Účetnictví jednoduché a knihy mimořádné.

Sepsal

Antonín Skřivan,

majetník a ředitel kupeckého učiliště a učitel na kupecké nedělní škole v Praze.

V PRAZE.

Tiskem a nákladem Dra. Ed. Grégra.

1864.

101 NAUKA O KUPECKÉM ÚČETNICTVÍ.

Díl první.

Účetnictví jednoduché a knihy mimořádné.

Sepsal

Antonín Skřivan,

majetník a ředitel kupeckého učiliště a učitel na kupecké nedělní škole v Praze.

V PRAZE.

Tiskem a nákladem Dra. Ed. Grégra.

1864.

KUPECKÁ BIBLIOTÉKA.

Kniha druhá.

Nauka o kupeckém účetnictví.

Svazek druhý.

Účetnictví složitého část theoretická.

Sepsal

Antonín Skřivan,

majetník a ředitel kupeckého učiliště v Praze.

V PRAZE.

Tiskem a nákladem dra. Edv. Grégra.

1873.

102

NAUKA O KUPECKÉM ÚČETNICTVÍ.

Svazek druhý.

Účetnictví složitého část theoretická.

Sepsal

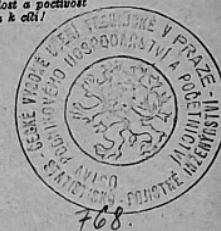
Antonín Skřivan,

majetník a ředitel kupeckého učiliště v Praze.

Vytrvalost a poctivost
vedou k cíli!

Druhé rozmnožené a zlepšené vydání.

Josef

V PRAZE.

Tiskem a nákladem dra. Ed. Grégra.

1873.

Po vzniku ČSR 1918

zůstal zcela zachován účetní pořádek z dob Rak.-Uh.

- Hospodářsky i daňově se osvědčily dosavadní účetní postupy v širokém záběru forem (tehdy „účetních stylů“) a možností.
- Je zavedena nová měnová jednotka – koruna česká, radikální měnovou odlukou (A. Rašín);
- *původně se uvažovalo i o jiném názvu („sokol“, „řepa“, „frank“), nejvíc připravený byl „frank“. ČSR jako jediný nástupnický stát po Rak.-Uh. mocnářství zachoval pojmenování svojí peněžní jednotky „koruna“.*

Po vzniku ČSR 1918

- V době První republiky se legislativa zaměřila speciálně na účetnictví pouze dvakrát:
 - 1927 Zákon o stabilizačních bilancích,
 - 1936 Provádění restabilizací při využití zák. z roku 1927
- S příchodem Němců a vznikem Protektorátu nastalo radikální sjednocení všeho účetnictví podle předpisů Velkoněmecké říše; místo úplného (podvojného) účetnictví měli malí obchodníci možnost vést tzv. „minimální účetnictví“ pro daňové účely.

Pestrý účetní ruch po skončení II. sv. války

- Účetnictví v ČSR se nejprve obnovilo propojením prvorepublikových a protektorátních zkušeností. Vydáním zák. 116, 204 a vl. nařízení 205/1946 Sb. se ustálila rovněž nová terminologie.
- Až do roku 1951 se jednalo o „podnikové početnictví“ v duchu tržního hospodářství, Tvořily ho „Finanční účetnictví, „Provozní účetnictví“ a „Podniková statistika“.
- Po roce 1948 bylo, zpočátku nesystematicky, početnictví přizpůsobováno novým požadavkům; systémová změna nastala legislativně roku 1951, prakticky 1952/3 v podobě „účetní evidence“.

První účetní reforma

- Zák. č. 108/51 Sb. otevřel v čs. hospodářství etapu

Účetní evidence

zcela přizpůsobené centrálně řízené a plánované ekonomice, na základě norem a praxe v SSSR.

Účetní evidence se řadí k jednořadovým soustavám, tj. procesní účty pro náklady a výnosy se považují za „přechodné“ a jsou vždy převedeny do některého účtu aktiv/pasiv.

Při zavádění ÚE naše praxe „řešila“ mnohé těžkosti: např. členění nákladů bylo nově podle účelu, účtových osnov bylo víc než 90, pro potřebu některých výkazů se údaje zjišťovaly neúčetně (tzv. „vyzobávání“) atp. Systém se nepovedl a byl několikrát upravován.

ÚČETNÍ EVIDENCE

- Těžiště závěrkových prací bylo v rozvaze,
- její struktura byla (z *pozice teorie účetnictví pozitivně*) vázaná do částí, které se bilancovaly samostatně.
- Účetní evidence výsledovku v dnešním smyslu nezná, cílovým hlavním účtem (a ukazatelem) bylo „Splnění plánu vlastních nákladů“.
- Enormně se rozšířilo výkaznictví; nejrůznější předepsané výkazy byly základním cílem závěrky.

2. reforma:

„Nové“ účetnictví {od 1965}

- Hlavní tvůrce soustavy:

prof. B. Partyk, DrSc. {1911 - 1990}

- Soustava nahrazující účetní evidenci se od ní významně lišila; prvou markantní odlišností byla existence

dvou okruhů účtů v jednotné účtové osnově:

plně funkční 1. okruh (Základní účetnictví),

méně funkční 2. okruh (Vnitropodnikové účetnictví)

2. reforma:

„Nové“ účetnictví {od 1965}

- dále se „Nové účetnictví“ vrátilo ke dvouřadovému pojetí (systém účtů tvoří stavové účty rozvahových aktiv/pasiv a procesní účty [výsledkových] nákladů/výnosů).
- Dvouokruhová podoba systému účtů „trpěla“ nezbytností účetně vázat obsah obou okruhů až do provádění závěrkových „formálních účetních zápisů“.
- Nové účetnictví bylo vytvořeno v duchu představ o vývoji čsl. hospodářství a chystaných protržních reforem.
- Skutečnost po srpnu 1968 byla ovšem jiná, avšak soustava, lze říci, „vydržela“ do roku 1974.

výsledovka „nového účetnictví“

(schematicky, symbol „–“ znamená „odečíst“)

- A upravené výnosy (vč. změny stavu zásob)
- B – materiální náklady [druhovému členění]

Hrubý důchod

odpovídá dnešní ekon. přidané hodnotě [EVA]

- C rozdělení hrubého důchodu
- základní mzdy, prémie a mimoř. odměny

Hrubý zisk

– odvody a výdaje z rozdělení

Čistý zisk

– příděly fondům

– podíly na hospodářských výsledcích

ÚČETNICTVÍ v soustavě SEI, od 1975 (třetí reforma)

- Jednookruhový systém účtů
(Ing. J. Peřina a kol.);
- místo jednotné účtové osnovy byly stanoveny čtyři typové účtové osnovy {hospodářské organizace, rozpočtové organizace, peněžnictví, společenské aj. organizace};
- systém umožňoval značnou variabilitu možností sbírat, agregovat a vykazovat prvky výsledku hospodaření;
- praxe tento systém užívala v plné míře až do přijetí zákona o účetnictví č. 563/91 Sb.

Od r. 1991 do současnosti

- francouzský vzor; zapracována pravidla EU
- účetnictví (dvouřadové) ve dvou okruzích (finanční úč., nákladové/manažerské účetn.)
- metodické oddělení běžného účetnictví a výkazů (soustava obsahuje účty rozvažné)
- směrné účtové osnovy podle odvětví
- náklady členěné podle druhu nebo podle účelu
- základní účetní výkazy: ROZVAHA, VÝSLEDOVKA, VÝKAZ CF, V. O ZMĚNÁCH VE VLAST. KAPITÁLU + PŘÍLOHA
- mezinárodní standardy

charakteristika

{početnictví -účetní evidence -účetnictví}

- Účetní praxe naší země prošla od konce II. sv. války prakticky všemi podobami účtových systémů, které teorie zná.
- „Armáda“ našich účetních pracovníků velmi dobře zvládala často převratné nároky nového uspořádání i prezentace účetních dat.
- Zapojování technických prostředků (zejm. počítačů) do účetních prací bylo relativně plynulé, vždy se osvědčil zejm. „improvizační duch zlatých českých rukou“

momenty IV.

UNIVERSITNÍ VÝUKA ÚČETNICTVÍ V NAŠICH ZEMÍCH

UNIVERSITNÍ VÝUKA ÚČETNICTVÍ

- V habsburské monarchii zřejmě již r. 1763 (Collegium Oeconomicum v Senci)
- Systematická vš. výuka účetnictví v Čechách začala **1806** na Polytechnickém ústavu v Praze [dnes ČVUT] (*Johann Chr. Ammann*, po r. 1849 *Jos. Schrott*)
- Od r. 1864 docentury: *pro právo obchodní a směnečné a pro účetnictví*
- v němčině *Dr. Dominik Ullmann*,
- v češtině *Dr. Antonín Mezník*

Verrechnungsfunde.

Theoretisch und praktisch

dargestellt von

Johann Christian Ammann,

öffentlichen ordentl. Professor dieser Wissenschaft an der k. k. Carl-
Ferdinands-Universität in Prag.

Prag.

Bei Grönbacher und Wimmer.

1843.

UNIVERSITNÍ VÝUKA ÚČETNICTVÍ

- Od r. **1877** *samostatná* docentura pro účetnictví – doc. Karel Petr Kheil, do r. 1907
- R. 1907 doc. Dr. Josef Pazourek (prof. 1912) a roku 1910 doc. Dr. Karel Chlum (†1913);
- **1919 Vysoká škola obchodní v Praze** jako fakulta ČVUT, první děkan prof. Pazourek;
- VŠO udělovala titul „Ing.“; od r. 1934 také rigorosní doktorát (RCDr. – „rerum commercialium doctor“, doktor věd obchodních)

Na VŠO účetnictví 1 dva sem. v prvním r. a účetnictví 2 dva sem. ve druhém r. + ve třetím r. spec. seminář.
Vedle prof. Pazourka vyučovali prof. Dr. Šlemr a prof. Dr. Košťál

UNIVERSITNÍ VÝUKA ÚČETNICTVÍ

- Během II. sv. války, po uzavření českých vysokých škol Němci, se v Bratislavě roku 1940 otevřela soukromá
 - Slovenská vysoká škola obchodná
- Jedním z jejích zakladatelů byl přední československý učitel a teoretik účetnictví,
- prof. Ing. Dr. h. c. Vladimír Králiček, DrSc.
(*1912 v Moskvě, † 2005 v Bratislavě)

UNIVERSITNÍ VÝUKA ÚČETNICTVÍ

- Po II. svět. válce na znovu otevřené VŠO v Praze působili krátce profesori Dr. Karel Žlábek, Dr.Ing. Josef Blecha a Ing. Vladimír Salavec.
- VŠO byla zaniknuta 1949.
- Poté zůstala výuka účetnictví na VŠSN, na nové VŠVH (od 1949), od 1952 také na FEL.

1953 vznikají VŠE v Praze
a VŠE v Bratislavě.

Vysoká škola ekonomická v Praze

vznikla vl. nař. 40/1953 tehdy s pěti fakultami, mezi nimi:

***Fakulta financí a úvěru** {4 katedry: finance a úvěr, právo, účetní evidence, tělocvik};*

- *katedra účetní evidence byla organizačně připravována již od akad. roku 1952/3, jejími pracovníky byli vesměs mladí absolventi VŠVH a VŠSN, pod vedením odb. as. Ing. Stanislava Vihana (1921 - 2004)*

Katedra účetnictví VŠE

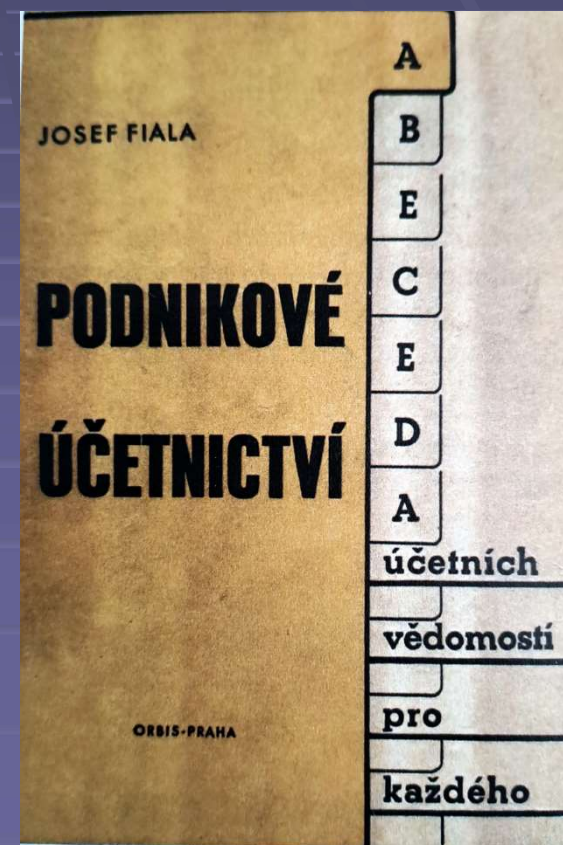
vedoucí katedry (v době):

- **Ing. Stanislav Vihan** [{doc. 1964} zakladatel od přípravné etapy vzniku fakulty financí a úvěru] (1952 – 1955)
- **prof. Josef Fiala** [budovatel akademické tradice katedry] (1955 – 1958)

Prof. Josef Fiala (1888-1958)

- Od roku 1930 vyučoval jako honorovaný docent účetnictví na Vysoké škole speciálních nauk na ČVUT v Praze. V roce 1947 se stal řádným profesorem podnikového hospodářství a podnikového účetnictví na VŠSN a ve školním roce 1949/50 byl jejím děkanem.
- Po zrušení VŠSN byl převeden roku 1953 na Vysokou školu ekonomickou v Praze; jako vedoucí katedry zde působil od r. 1955 až do své (náhlé) smrti 14. srpna 1958.

- Velkého úspěchu dosahoval při popularizaci účetnictví. Jeho „Podnikové účetnictví“ s podtitulem „abeceda účetních vědomostí“ byly během let vydány několikrát v celkovém nákladu 85 tisíc výtisků.

Katedra účetnictví

vedoucí (v době):

katedra účetní evidence

- doc. Rudolf Schroll (1958 – 1963) [prof. roku 1985]
- doc. Bohuslav Fireš (1963 – 1965) [prof. roku 1990]

katedra účetnictví

- doc. Jaromír Báča (1966 – 1971) [prof. roku 1990]
- prof. Jiří Klozar (nominálně 1971 – 1984, výkonný ved. doc. Vl. Pilný)

katedra se stala 1983 součástí Fakulty řízení VŠE

- prof. Rudolf Schroll (1984 – 1987)
- prof. Stanislav Svoboda (1987 – 1989)
- doc. Jiří Janout (1989 – 1991) [prof. roku 1990]

Katedra účetnictví VŠE

vedoucí (v době):

Roku 1991 ustavena Fakulta financí a účetnictví

Přibývá pro účetnictví další katedra • nákladového účetnictví a kalkule, později přejmenována na katedru manažerského účetnictví [vedoucí: prof. B. Král, dnes doc. J. Wagner]

- *katedra finančního účetnictví*
 - prof. Jaromír Báča (1991 – 1994)
 - prof. Libuše Müllerová (1994 – 2006)
- *katedra finančního účetnictví a auditingu*
 - doc. Ladislav Mejzlík (2006 – 2016)
 - doc. David Procházka (2016 – dosud)

Označení studijního oboru (specializace)

- od 1953 „účetní evidence“,
- od 1960 „evidence a rozbor hospodářské činnosti“,
- od 1966 „mechanizace a automatizace řídicích prací“,
- od 1983 „ekonomické informace a kontrola“,
současně odštěpen samostatný obor
„automatizované systémy řízení“;
- od 1991 „účetnictví a finanční řízení podniku“

Obsah studijního programu pro účetnictví na VŠE [60. – 80. léta]

- propedeutika:

matematika a logika, nauka o podniku, statistika, technologie hlav. odvětví NH, technologie počítačů, výpočetní a organiz. technika, projektování automatizace administrativy, ekonomie a odvětvová ekonomika, jazyky;

- specializační předměty:

teorie účetnictví, účetnictví v průmyslu, účetnictví obchodu, účetnictví zemědělství, účetnictví ve státní správě, kontrola nákladů a kalkulace, náklady a řízení hospodárnosti, kontrola a revize. automatizace podnikového informačního systému, rozbor hospodaření.

mezi roky 1989 a současností

- Účetnictví je mezi informačními disciplínami stále více vnímáno jako autonomní součást ekonomických nauk a propojeno rovněž s nepominutelným **ověřováním účetní závěrky** – AUDITEM.
- Praxe chápe účetnictví zejm. jako nezbytné východisko pro zdanění; závěrka je zejména neodmyslitelným základem pro rozhodování manažerů a vlastníků hospodařících jednotek.

mezi roky 1989 a současností

- Výuka účetnictví na VŠE je postavena na obecně uznávaných účetních zásadách (GAAP) v duchu kontinentálních tradic a na Mezinárodních standardech účetního výkaznictví (IFRS) při respektování příslušných směrnic EU,
- zpracování účetnictví i závěrky je prezentováno studentům v podmínkách soudobých ICT.